

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 335/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou DEDÁK & Partners, s. r. o., Carlton Savoy Courtyard, Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Štefan Dedák, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 341/2008 v období po vydaní nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 59/2015 z 13. mája 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 341/2008 (ďalej len „napadnuté konanie“) v období po vydaní nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 59/2015 z 13. mája 2015.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ 27. novembra 2008 ako žalobca podal na okresnom súde proti žalovaným [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti. Konanie je okresným súdom vedené pod sp. zn. 14 C 341/2008.

Sťažovateľ sa už sťažnosťou, ktorá bola doručená ústavnému súdu 28. júla 2014, domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v napadnutom konaní.

Ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 59/2015 z 13. mája 2015 (ďalej len „nálež vydaný v napadnutom konaní“) rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní porušené bolo a okresný súd bol zaviazaný uhradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 € na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezů. Vo zvyšnej časti sťažnosti nebolo vyhovené.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti uvádza:

„5. Pred vydaním vyššie citovaného nálezů Ústavného súdu SR, súd prvej inšancie svojim rozsudkom zo dňa 10. 12. 2014 v merite veci rozhodol tak, že žalobu zamietol, náhradu trov konania účastníkom nepriznal a zaviazal žalobcu zaplatiť trovy štátu v sume 98 Eur na účet Okresného súdu Prešov.

6. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd Prešov ako súd odvolací uznesením sp. zn. 17 Co 130/2015-267 zo dňa 12. 11. 2015 rozhodol tak, že zrušil rozsudok súdu prvej inšancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval pri riešení otázky zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva a taktiež nesprávne postupoval aj pri rozhodovaní o nároku spočívajúcom v zaplatení finančnej náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu žalobcu žalovanými.

8. Odvolací súd vyslovil právny názor a uložil povinnosť súdu prvej inštancie na zistenie, či nehnuteľnosť je alebo nie je reálne deliteľná, s vyčíslením nákladov na prípadnú realizáciu reálnej del'by stavby a pozemkov. Taktiež vyslovil názor, že v zmysle § 137 ods. 1 OZ platí, že tomu-ktorému podielovému spoluvlastníkovi, ktorý neužíva svoj spoluvlastnícky podiel, patrí finančná náhrada od toho spoluvlastníka, ktorý nehnuteľnosť užíva.

9. V intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu súd prvej inštancie uznesením 14 C 341/2008-302 zo dňa 18. 5. 2016 (teda 5 mesiacov po doručení uznesenia KS Prešov 17 Co 130/2015-267) nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby, znalcom [REDAKOVANÉ], ktorému uložil uviesť, či je možná reálna del'ba stavby a pozemkov zapísaných na [REDAKOVANÉ], kat. úz. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] – zastavané plochy [REDAKOVANÉ] s vyčíslením nákladov na prípadnú realizáciu možnej reálnej del'by nehnuteľnosti...“

Sťažovateľ je toho názoru, že „po vydaní nálezu Ústavného súdu SR, ako aj d'alšom následnom pokračovaní súdu prvej inštancie v konaní po tom, ako mu bola vec zrušená uznesením odvolacieho súdu KS Prešov 9 Co 25/2016-318 zo dňa 6. 9. 2016 a vrátená na d'alšie konanie a nové rozhodnutie, znova nadobudol pocit, že konajúci sudca i napriek tomu, že predmet prejednávanej veci nie je skutkovo a právne zložitý, nevenuje veci dostatočnú pozornosť, koná skôr náhodne a pokiaľ koná, koná vysoko neefektívne, spôsobuje opätovne priet'ahy v konaní“.

Sťažovateľ sa vzhľadom na uvedené 25. apríla 2017 obrátil na predsedníčku okresného súdu so „žiadosťou o odstránenie zdlhivosti súdneho konania 14 C 341/2008“. V uvedenej žiadosti požiadal o odstránenie priet'ahov v napadnutom konaní.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti, citujúc viaceré články ústavy, navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn.: 14 C 341/2008 porušené bolo.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie 6 000 Eur (šesťtisíc Eur), ktoré je Okresný súd Prešov povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia.

Okresný súd Prešov je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpeniu v sume 390,50 Eur na bankový účet jeho právneho zástupcu (IBAN): [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vedený [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť

uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a to v období po vydaní nálezů v napadnutom konaní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosc možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosc ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty

dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto k rešpektovaniu, resp. naplneniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou a s jej prílohami a v súlade so zisteniami pri príprave predbežného prerokovania sťažnosti dospel k záveru, že sťažnosť v tomto čase je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd vyzval v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti okresný súd na vyjadrenie k sťažnosti so zameraním sa na úkony súdu po vydaní nálezu, ako aj na aktuálny stav konania.

Okresný súd v prípise sp. zn. 1 SprO 658/2018 z 27. apríla 2018 predložil chronologický prehľad úkonov v napadnutom konaní po vydaní nálezu ústavného súdu:

„- 12. 11. 2015 – Krajským súdom zrušený rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 10. 12. 2014,

- 12. 01. 2016 – uznesenie – výzva žalobcovi, aby v lehote 10 dní doplnil a opravil svoj návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva,

- 21. 03. 2016 – uznesenie o pripustení zmeny žaloby,

- 21. 04. 2016 – uznesenie – nárok žalobcu na zaplatenie finančnej náhrady za užívanie jeho spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti bol vylúčený na samostatné konanie (vedie sa pod sp. zn. 14 C/166/2016 – 28. 03. 2018 bol vyhlásený rozsudok – žaloba bola zamietnutá),

- 18. 05. 2016 – nariadené znalecké dokazovanie (znalec [REDACTED]),

- 06. 06. 2016 – podané odvolanie žalobcu proti uzneseniu o pribratí znalca,

- 12. 07. 2016 – spis predložený krajskému súdu,

- 06. 09. 2016 – uznesenie krajského súdu - odmieta odvolanie proti výroku, ktorým súd prvej inštancie nariadil znalecké dokazovanie. Potvrďuje uznesenie vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalobcovi zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania,

- 10. 11. 2016 – zaslanie spisu znalcovi,

- 15. 12. 2016 – spis vrátený od znalca z dôvodu zmarenia obhliadky – nesprístupnená nehnuteľnosť vlastníkmi,
- 29. 12. 2016 – opätovné zaslanie spisu znalcovi so stanovenou lehotou odovzdania znaleckého posudku do 15. 02. 2017, 24. 01. 2017 – výzva žalovaným, aby sprístupnili nehnuteľnosť znalcovi a zároveň bol vyzvaný aj právny zástupca žalovanej v 1. rade, aby zabezpečil súčinnosť svojej klientky ([REDACTED]) pri realizácii obhliadky nehnuteľnosti,
- 07. 02. 2017 – výzva znalcovi, aby stanovil termín obhliadky,
- 24. 03. 2017 – návrat spisu od znalca,
- 10. 04. 2017 – zasielanie znaleckého posudku účastníkom konania na vyjadrenie, stanovený termín pojednávania na deň 07. 06. 2017,
- 07. 06. 2017 – pojednávanie odročené na 30. 06. 2017 z dôvodu neúčasti žalobcu, právneho zástupcu žalobcu a žalovaného v 2. rade,
- 30. 06. 2017 – pojednávanie odročené na 12. 07. 2017 za účelom vyhlásenia rozhodnutia,
- 06. 07. 2017 – zrušenie termínu z dôvodu, že súd bude dopĺňať dokazovanie a zároveň doručované účastníkom konania výzvy na predloženie dokladov,
- 05. 09. 2017 – stanovený termín pojednávania na deň 13. 10. 2017, zároveň urgovaný žalovaný 2. rade na predloženie dokladov a vyzvaná žalovaná v 1. rade na predloženie dokladu o evidencii ako nezamestnanej,
- 22. 09. 2017 – zaslanie vyjadrenia žalovanej v 1. rade zo dňa 19. 09. 2017 žalobcovi a žalovanému v 2. rade,
- 13. 10. 2017 – pojednávanie – vyhlásenie rozsudku...
- 29. 12. 2017 – podané odvolanie žalobcu proti rozsudku,
- 02. 01. 2018 – podané odvolanie žalovanej v 1. rade proti rozsudku,
- 04. 01. 2018 – zaslaná výzva žalobcovi, aby doplnil svoje odvolanie,
- 12. 01. 2018 – podané odvolanie žalovaného v 2. rade proti rozsudku,
- 05. 02. 2018 – uznesenie o vyrubení SP za odvolanie a doručované odvolania,
- 22. 02. 2018 – podaná sťažnosť žalovaných v 1. a 2. rade proti uzneseniu zo dňa
- 05. 02. 2018 (uznesenie o vyrubení SP za odvolanie vo výške 2.185,50 EUR),

- 05. 03. 2018 – doručovanie vyjadrení k odvolaniam a zároveň boli doručované žalovaným v 1. a 2. rade na vyplnenie tlačiva pre dokladovanie ich pomerov a zasielané žiadosti na UPSvaR, Sociálnej poisťovni, Dopravnému inšpektorátu PZ na zistenie majetkových pomerov žalovaných,

- 16. 04. 2018 – spis zaslaný Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o odvolaniach.“

Predseda okresného súdu v závere uviedol, že „z prehľadu týchto procesných úkonov mám za to, že zákonný sudca konal bez zbytočných prietahov s poukazom na obtiažnosť rozhodovanej veci“.

Ako z predloženého chronologického prehľadu úkonov vykonaných okresným súdom v napadnutom konaní vyplýva, okresný súd po vrátení veci na ďalšie konanie vyzval žalobcu na doplnenie a odstránenie nedostatkov svojho návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, keďže žalobca nešpecifikoval svoj návrh jednoznačne – v návrhu na začatie konania nebolo určené, akú sumu žalobca za svoj spoluvlastnícky podiel žiada a tento nedostatok počas celého konania neodstránil. K uvedenému ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že žalobca, a teda sťažovateľ bol povinný v žalobe svoj nárok riadne špecifikovať, individualizovať a konkretizovať. Predmet civilného sporu totiž zásadne neurčuje konajúci súd, ale žalobca ako tzv. *dominus litis*. Uvedené vyplýva predovšetkým z dispozičného princípu sporového konania, podľa ktorého žalobca zásadne disponuje konaním a jeho predmetom. V dôsledku potreby odstrániť vady návrhu na začatie konania a následne potreby rozhodnúť o pripustení zmeny žaloby bolo napadnuté konanie predĺžené o ďalšie mesiace, čo však nemožno pripísať na ťarchu okresného súdu.

Z predloženého prehľadu úkonov ďalej vyplýva, že po nariadení znaleckého dokazovania 18. mája 2016 sťažovateľ podal proti uzneseniu o pribratí znalca [REDACTED] odvolanie, v dôsledku čoho sa spis v čase od 12. júla 2016 do 6. septembra 2016 nachádzal na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pre účely rozhodnutia o podanom odvolaní.

Po vrátení veci okresnému súdu bol spisový materiál 10. novembra 2016 zaslaný znalcovi, ktorý doručil znalecký posudok okresnému súdu 24. marca 2017. Po uvedenom dátume okresný súd vykonával jednotlivé úkony priebežne. Následne bol 13. októbra 2017 v napadnutom konaní vyhlásený meritórny rozsudok.

Po vyhlásení rozsudku boli okresným súdom ďalej plynule vykonávané úkony súvisiace s doručenými odvolaniami a 16. apríla 2018 bol spis predložený krajskému súdu pre účely rozhodnutia o podaných odvolaniach.

Na základe vykonanej analýzy doterajšieho postupu okresného súdu po vydaní nálezů ústavného súdu, vychádzajúc aj obsahu sťažnosti, dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľom namietaná nečinnosť a neefektívnosť okresného súdu v napadnutom konaní nemá takú intenzitu, ktorá by dosiahla ústavnoprávny rozmer a mohla mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. V nadväznosti na to ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2018